

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ตามพรลิงค์

ชื่อ นายประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์

ภาควิชา ประวัติศาสตร์

ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติศาสตร์เมืองนครศรีธรรมราชสมัยโบราณ โดยเน้นความสำคัญระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15 - 19 และก่อนหน้านั้น ซึ่งผลการวิจัยพอสรุปได้ว่าเมืองนครศรีธรรมราชยุคโบราณมีชื่อเรียกว่า ตามพรลิงค์ กำเนิดมาตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 7 - 8 มีศูนย์กลางอยู่ในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นศูนย์กลางการเดินเรือและการค้าขายทางทะเล ใ้รับอิทธิพลทางการเมืองและศิลปวัฒนธรรมจากพวกมอญทวารวดี พวกขอม และที่สำคัญคือตกอยู่ใต้อำนาจของอาณาจักรศรีวิชัยเป็นเวลานาน จึงใ้รับอิทธิพลแบบอย่างทางศิลปกรรมและพุทธศาสนาลัทธิมหายาน เป็นอันมาก อีกทั้งยังเคยตกอยู่ใต้อิทธิพลอาณาจักรกัมพูชา จึงใ้พบโบราณศิลปวัตถุของ ขอม กว ย นอกเหนือจากใ้รับอารยธรรมแม่บทจากอินเดีย สำหรับการค้าเครื่องถ้วยชาม ไม้หอม และผลิตภัณฑ์เมืองใ้คิดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยนกับจีนอย่างสำคัญ ใ้ค้นพบเครื่องถ้วยชามของจีนตั้งแต่สมัยถัง ชอง และเหม็ง เป็นจำนวนมากมาย ทางคานพุทธศาสนาใ้คิดต่อรับแบบอย่างจากลังกาโดยตรง ทำให้พุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์มาเจริญรุ่งเรืองในเมืองนครศรีธรรมราชก่อน กรุงสุโขทัยก็ยังคงรับช่วงต่อไปจากนครศรีธรรมราช คติเกี่ยวกับพระบรมสารีริกธาตุ พระพุทธลีลิ่งค์ และอื่น ๆ ทางพุทธศาสนาล้วนใ้รับมาจากลังกา แม้แต่ชื่ออิสริยยศของกษัตริย์ ศรีธรรมมาโศกราช ก็ใ้รับสืบทอดมาจากลังกา ยุครุ่งเรืองที่สุดของเมืองตามพรลิงค์อยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 18 สมัยพระเจ้าจันทรภาณุ มีอิทธิพลแผ่กว้างเกือบตลอดแหลมมลายู ควบคุมเมืองท่าและเส้นทางเดินบกข้ามแหลมมลายูทั้งสองฝั่ง ยกกองทัพเรือไปรุกรานถึงเกาะลังกา แต่ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ 19 ก็ใ้ถอนกำลังลง และใ้รวมตัวเข้าเป็นอาณาจักรไทยแห่งกรุงสุโขทัย.

Thesis Title Tambralinga
Name Prathoom Chumpengpan
Department History
Academic Year 1980

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the history of the land around Nakhon Si Thammarat before the fourteenth Century A.D. The major research of this study is as follows :

The ancient town (precursor of the present-day Nakhon Si Thammarat) about the second century A.D. became known to archaeologists and historians, as Tambralinga, from its emergence to the early fourteenth century.

Tambralinga, on the eastern coast of the Malay Peninsula between Chaiya to the north and Pattani to the south, had its center around the region of Ligor or Nakhon. Its mention in the Pali Buddhist canon (Niddesa) in the form "Tambalingam" proves that this kingdom had already existed around the second century A.D. This kingdom was also a great shipping center.

It was the most important state in northern Malay Peninsular following the disintegration of the Funan Empire. Encompassing the eastern ends of the two important portage crossings of the Isthmus and extending westward to the shores

of the Bay of Bengal, including both the towns of Takuapa and Trang.

Dvaravati control of some of the Malay portages to the south prior to and during the Tambralinga period was apparently tenuous and short-lived. Tambralinga actually conquered Lavo around the 990s and also assumed its independence from Angkor in the thirteenth century.

An inscription dating from 775 indicated that Tambralinga was part of the Srivijaya Empire. It became a center possessing a certain degree of civilization on northern Malay Peninsular, well located geographically with well protected harbor and safe anchorage. This was necessary in order to maintain the upper hand over the commerce of the Malay Peninsular and make its influence felt on both shores.

Power of the state of Tambralinga in the reign of Chandrabhanu in 1130 covered all of northern Malay Peninsular, because of the superior agricultural resources and the excellent harbor facilities on the Bay of Bandon. This however declined in the late thirteenth century when it was absorbed by the Thai kingdom of Sukhothai in the north.

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานศึกษาค้นคว้าเรื่อง ตามพรลิงค์ ขึ้นนี้สำเร็จออกมาได้ ผู้เขียนได้รับความกรุณาช่วยเหลือเป็นอย่างมาก จากครูบาอาจารย์ทั้งที่หับแก้วและวังท่าพระ จำนวนหลายท่านไม่สามารถนำมากล่าวได้หมด

ผู้ที่ผู้เขียนได้รับความเมตตาเป็นพิเศษ คือ ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้า สุภัทรทิศ ศักกุล ซึ่งเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี มาแต่ขั้นพื้นฐานเป็นคนแรก และรับภาระเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยในครั้งนี้ให้อีก พร้อมทั้งให้ความสนับสนุนประทานทุนอุดหนุนการวิจัยด้วย (ทุนมูลนิธิจิมทอมสันและทุนบัณฑิตวิทยาลัย) เมื่อพบเห็นข้อมูลอะไรใหม่ที่น่าสนใจก็นำมารับสั่งให้ทราบเสมอ

ศาสตราจารย์ ชิน อยู่ดี ซึ่งกรุณาให้ยืมเอกสารหนังสือเก่า ๆ บ้าง ให้คำแนะนำทางวิชาการบ้าง และอื่น ๆ ทุกอย่างเท่าที่จะช่วยได้

รองศาสตราจารย์ ชูสิริ จามรมาน หัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งคอยเป็นห่วงกระตุ้นเตือน ให้เร่งรัดเขียนให้เสร็จอยู่เสมอเมื่อเจอหน้ากัน

ดร. พิริยะ ไกรฤกษ์ กรุณาให้คำปรึกษา ให้แนวความคิดและความรู้ใหม่ ๆ และช่วยตรวจแก้ต้นร่างวิทยานิพนธ์ให้เท่าที่เวลาจะอำนวย

คุณทิพย์วรรณ พุ่มวิเชียร ได้เป็นหัวแรงอย่างสำคัญในการจัดพิมพ์ ไรเนียว เข้าเล่ม ตรวจรูป และทำธุรการช่วยเหลือเกี่ยวกับต้นฉบับทั้งหมด จนสำเร็จออกมาเป็นรูปเล่ม ทันตามกำหนดครั้งที่เห็นอยู่นี้

จึงขอขอบพระทัย และขอบพระคุณบรรดาอาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาช่วยเหลือ และเห็นความสำคัญในวิชาการ โดยไม่เห็นแก่สิ่งใด ทำให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จตามความประสงค์ ซึ่งผู้เขียนเชื่อว่าหนังสือเรื่องประวัติศาสตร์เมืองตามพรลิงค์เล่มนี้ จะยังประโยชน์แก่วงการศึกษาและผู้สนใจพอสมควร.